

Tuomas Kyrö

Kirjailija,

Sinä istut viihdeohjelmassa, ajankohtaisohjelmassa, keskusteluohjelmassa ja aamu-televisiossa kertomassa juuri ilmestyneestä teoksestasi. Vastaat kun kysytään. Syntyhistoriasta, todellisuustavasta, ajankohtaisuudesta. Pyrit tiiviyyteen ja humoristisuuteen, koska niistä on televisioilmaisu tehty. Taidokkain kykenee tiivistämään monisataasivuisen romaaninsa yhteen ainokaiseen väitteeseen. Josta tulee samanaikaisesti teoksen vahvin myyntilause. ”Pakkasella on kylmä.”

Se on television logiikka. Kyse on uutisarvosta, ei jostakin hankalasti määritettävästä kirjallisuudesta arvosta.

Sinä, Kirjailija, toistat itseäsi kuin poliitikko tai talousanalyttikko ja yrität samalla muistaa non-verbaalisen ilmaisun mahdin: ilmeet, eleet, tauot. Rytmität, virität, laukaiset. Pyrit säilyttämään vakavasti otettavan kirjailijan habituksen ja arvokkuuden, mutta lisäät sanojesi perään pienen virneen, häivähdyksen ironiaa.

Sinä, Kirjailija, käsittelet teoksessasi taloutta, rakkautta, ekokatastrofia, kerjäämistä, riistoa, ihmiskauppaa, sukupuolirooleja, keskiluokkaa, sukupolvia, minuutta, toiseutta, paperiteollisuutta, kuolemaa. Kirjoitat fiktiota, luot maailmoja ja joka syksy media laskee kuinka paljon kuvitelmasi on faktaa. Asialta joka perustuu uskottomuuteen, toivotaan mahdollisimman suurta uskottavuutta.

Niinpä sinusta, Kirjailija, tulee lausuntoautomaatti. Muutut romaanin aiheesi asiantuntijaksi, vaikka olisit käyttänyt tutkimuslähteinä mielikuvitustasi ja googlea. Olet parempi suustasi kuin erityisasiantuntija ja nokkelampi kynästäsi kuin dosentti ja tutkija. Viesti menee perille, koska se menee tunteeseen. Ja vaikka lausunnoista paljastuisi huojuntaa, tueksi voidaan aina asettaa muhkea romaanisi.

Mutta Sinä Kirjailija, joka kirjoitat siksi ettei pitäisi puhua, olet näinä naamatalouden aikoina kusessa. Sinä uskot teokseesi, mutta et usko itseesi sen selittäjänä. Uskot romaaniaiteen sijaitsevan kirjan kansien sisäpuolella, et arvosta mökkää niiden ympärillä. Olet kenties tehnyt päätöksesi, mutta koska aihe ei ole tarpeeksi seksikäs tai Sinä et ole tarpeeksi seksikäs, et ylitä uutiskynnystä. Olet tehnyt teoksesi kellarissa ja komerossa ja sinne palaat kirjoittamaan seuraavaa.

Kuitenkin samanaikaisesti sisimmässäsi mietit, että pitääkö tässä hankkia silikonitissit, josko tiedotusvälineet sitten kiinnostuisivat. Varmasti, ainakin siinä tapauksessa että olet mies.

Sillä ihan oikeasti, romaania ei pitäisi pystyä tiivistämään yhteen tai kolmeen tai edes kuuhteentoista lauseeseen. Niin kuin sisäpoliittisia ongelmia ei pitäisi pystyä tiivistämään sutkautukseen. Eikä talouskriisejä. Eikä sotilaallisia konflikteja.

Kun katson Sinua tiivistävä, sutki kirjailija, mietin mitä romaanisi sinusta, kirjoittajastaan, ajattelisi jos osaisi puhua.

Mitä se ajattelisi minusta.

Oikein hyvää kirjasyksyä
Tervakoskella 3.10.2011

Tuomas Kyrö
kirjailija, rohdoskauppias